

Stellingen

behorende bij het proefschrift “Ontrechting en rechtsherstel in Nederland en Frankrijk in de jaren van bezetting en wederopbouw” van Wouter Veraart

1. Ontrechting is een proces dat, anders dan diefstal en roof, erop is gericht om specifieke categorieën mensen uit de rechtsorde te verwijderen door hen systematisch aan te tasten in hun capaciteiten om als rechts-subject aan het rechtsverkeer deel te nemen.
2. Een slachtoffer van ontrecting moet scherp worden onderscheiden van een slachtoffer van materiële oorlogsschade; niet eerstgenoemde maar het collectief behoort belast te worden met schade die de tweede heeft geleden en waaraan de eerste part noch deel heeft gehad.
3. Billijkheidsrechtspraak, met de nadruk op belangenafweging en het sluiten van compromissen, is geen geschikte methode om de stelselmatische ontrecting van specifieke groepen burgers ongedaan te maken.
4. De toegang tot een onafhankelijke rechter, die de gedeposeerde in staat stelt op te komen voor de restitutie van verloren rechten, is op zich al een vorm van rechtsherstel.
5. Voor het welslagen van het rechtsherstel is het van cruciaal belang dat vertegenwoordigers uit de groepen die stelselmatig werden ontrect, bij de voorbereiding van de herstelwetgeving worden betrokken.
6. Compensatie aan de boreling voor ‘wrongful birth’ of ‘wrongful life’ is in strijd met het gelijkheidsbeginsel en ondermijnend voor de solidariteit in de samenleving.
7. De recente restituties van ‘roofkunst’ aan oorspronkelijke eigenaren ondersteunen Brunners pleidooi voor afschaffing van de verkrijgende verjaring ten aanzien van zaken met kunsthistorische waarde, zeker indien het gaat om bezitters te kwader trouw.

Zie C.J.H. Brunner, ‘Dief wordt eigenaar’, in: E.H. Hondius et al. (red.), *Quod licet. Kleijn-Bundel* (Deventer 1992), p. 51.

8. Het spreekrecht van het slachtoffer tijdens de rechtszitting bij zware misdrijven vormt een voorbarige juridische erkenning van het slachtoffer als slachtoffer en conflicteert met het op objectieve waarheidsvinding gerichte strafproces.

9. Niet de rechten van het dier, maar de rechten van de illegaal zouden in de Nederlandse Grondwet aparte vermelding verdienen.
10. Omdat de Europese Unie niet de trekken vertoont van een natiestaat, zullen pan-Europese symbolen als vlag, feestdag, motto en volkslied vooral valse sentimenten opwekken.

Vgl. art. I-8 van het ontwerp-Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa.

11. Vgl. Homerus, *Odyssee*, boek II, vers 45-49:

ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὰ ἔμπεσεν οἶκῳ
δοιά· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
τοῖσδεσσιν βασίλευε, πατήρ δ' ὧς ἥπιος ἦεν·
νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μείζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ διαρραΐσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.

't Gaat om de nood van mijzelf, de ramp die ons huis heeft getroffen,
tweeërlei ramp zelfs: ten eerste het verlies van mijn edele vader,
die hier koning geweest is en mild als een vader regeerde.
Maar veel groter is 't kwaad dat ons huis te gronde zal richten,
tot er geen steen meer van staat en [dat] al ons bezit er doorheen jaagt.
(Vertaling H.J. de Roy van Zuydewijn)

Deze uitspraak van Odysseus' zoon Telemachos illustreert dat de Odyssee van Homerus niet zozeer een verslag is van een levensgevaarlijke zwerftocht, maar in de eerste plaats een verhaal over ontrecting en rechtsherstel.